

Donderdag

den 15 Maart.

K A D A S T E R.
B E R I G T.DE STAATSRaad, GOUVERNEUR DER PROVINCE
GELDERLAND,

Verwittigt alle belanghebbende Eigenaars, Pachtters en Bestuurders van Goederen; dat in elk der Gemeenten, uitmakende het kanton *Bemmel*, de tweede mededeeling der Eigendoms - lijsten is gedaan en de stukken der schatting op het Raadhuis zijn beruiste, ten einde aldaar, van heden af aan, *eene maand* lang te blijven voortliggen, opdat ieder Eigenaar of Pachtter van dezelve een kennis nemen, en, wanneer daartoe redenen mogten aanwezig zijn, zijne klagen inleveren omtrent de perceelen of artikelen, welke hem zamen.

Deze klagen, welke bij Heeren Burgemeesters moeten ingeleverd en op ongezegeld papier kunnen geschreven worden, dienen zich alleen tot de klassering der perceelen te bepalen, met nauwkeurige vermelding van de nummers, ligging enza, zoo der perceelen, waarover wordt gereclameerd, als van die gene, waarmede men dezelve in vergelijking brengt; terwijl al hetgeen betrekking heeft tot de begrotingen, aan de beoordeeling der kantonale vergadering behoort te worden overgelaten, behoudens het regt van ieder belanghebbende, om den te benoemen afgevaardigde met zijne vermeende bezwaren deswege bekend te maken.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd, doet voorts wel bijzonder opmerken, dat, naar aanleiding der bepaling van art. 24 der wet van den 15den September 1807, de tijd van *eene maand*, (eindigende den 15den April aanstaande) niet zal worden verlengd, en dat mitsdien na dien termijn geene klagen omtrent de klassering meer kunnen aangenomen worden; zoodat zij, die aldan van de schattingsstukken geene behoorlijke kennis hebben genomen, alle nadeel, hetwelk uit het verzuim daarvan mogt voortvloeijen, aan zich zelven zullen te wijten hebben.

Frankfort, den 15den Maart 1832.

VAN HECKEREN VAN KELL.

FRANKFORT, den 8den Maart.

De generaal *Cubières* heeft te Ancona eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij verklaard wordt, dat de Franschen gekomen zijn om den vrede te handhaven, de burgers te beschermen, en den Paus bij te staan.

Een berigt van de Italiaansche grenzen behelst het volgende: « Bij Modena is eene divisie Oostenrijksche infanterie bijeen getrokken, welke onder bevel van den luitenant-veldmaarschalk *Hrabowski* naar Rimini zal marscheren en aldaar post vatten. De inneming van Ancona door de Franschen heeft aanleiding tot dezen maatregel gegeven. Het is natuurlijk, dat thans in gansche Italië, en inzonderheid ook bij de Oostenrijksche armee, oorlogsgeruchten in omloop zijn. Doch deze geruchten schijnen wat te voorbarig te wezen. Alleen is het zeker, dat bij de Oostenrijksche armee in Lombardije groote beweging heerscht, en ook Sardinië in Piemont en Savoye krijgstoerusting maakt. Volgens sommigen zou Oostenrijk in de volgende drie gevallen genoodzaakt zijn om den oorlog te verklaren: « Wanneer de Fransche troepen niet te gelijker tijd den kerkelijken staat mogten ontruimen, als de Oostenrijkers zulks doen; 2) Wanneer de Franschen de opstandelingen tegen de Pauselijke regering mogten ontruimen; 3) Wanneer de Franschen den heiligen vader mogten willen dwingen, om in zijne staten eene staatsregeling als de Fransche in te voeren.»

— De Koning van Denemarken heeft de provinciale staten, op den voet zoo als die in Pruisen bestaan, in zijn rijk ingevoerd.

— Volgens brieven uit Bremen, is het ook daar zeer roerig en willen men er veranderingen in de oude staatsregeling gemaakt hebben.

Van den 12den Maart.

Volgens berigten uit Rome, van den 28sten Februarij, heeft de Pauselijke regering, bij een protest van den 25sten dier maand, verlangd, dat de Fransche troepen, die vijandelijk binnen Ancona gedrongen zijn, oogenblikkelijk zouden verlaten. — Bij eene nota van den volgenden dag heeft Zijne Heilgheid doen te kennen geven, het verdrag omtrent de bezetting van de vesting niet te kunnen bekrachtigen, maar hetzelfde als van geener waarde te beschouwen, terwijl dan ook diegene zijner dienaren, die tot dat verdrag hebben medegewerkt, ter verant-

woording zijn geroepen. De Paus protesteert tegen de bezetting door de Franschen en heeft last gegeven, ten einde zijne troepen onverwijd de stad en vesting verlaten.

— Den 1sten Maart was de post van Ancona reeds in twee dagen te Rome niet aangekomen.

PARYS, den 9den Maart.

De Fransche dagbladen meldt, dat, sedert de Franschen in Italië zijn gekomen, het gansche land in gisting is. De generaal *Lafayette* is over deze gebeurtenis ook zeer te vreden, gelijk hij gisteren in de kamer der afgevaardigden te kennen gaf. Ik heb met genoegen vernomen, zeide hij, dat de driekleurige vlag op de muren van Ancona wappert; en ik hoor dat vele Italiaansche patriotten daarover mede zeer verblijd zijn. De generaal schijnt steeds met de hoofden der patriotten in Italië in briefwisseling te zijn. Volgens den *Constitutionnel*, heeft men, op den dag van den intogt der Franschen te Ancona, aldaar ook geroepen: *leve Frankrijk! leve de Unie! leve Lafayette*. Terwijl de volksmenigte zoo juichte, speelde de Fransche muziek de *Marsellaise* en de *Parisienne*.

— De minister *Casimir Perrier* heeft zich in de voorlaatste zitting van de kamer der afgevaardigden, aldus over de Italiaansche zaken uitgelaten.

« Het Fransche gouvernement, door de vertegenwoordigers der overige hoven bij den heiligen stoel ondersteund, had aangedrongen op de vervulling der genade beloften, op de invoering der beraamde instellingen. Van den anderen kant was aan de ingezetenen te kennen gegeven welke de onvermijdelijke gevolgen van nieuwe opschuddingen zouden wezen, en hoe alleen hun billijk verlangen zou kunnen bevredigd worden door minnelijke schikkingen, waartoe men ten humen beheere werkzaam was. Ongelukkiglijk heeft de stem der rede geen gehoor gevonden. Getrouw aan hare staatkunde, heeft de Fransche regering, zoo in haar eigen belang als in dat van den heiligen stoel, en altda in het belang van den vrede, een besluit genomen, waarbij tevens ten grondslag ligt het denkbeeld, om de veiligheid van den heiligen stoel door duurzamer middelen te vestigen, dan die sedert tijds van de verovering. Dit besluit zal, wel verre van de vereffening der zwaarigheden in den weg te staan, dezelve integendeel te spoediger kunnen bevorderen. Te dien einde zijn onze troepen den 23sten Februarij te Ancona geland. Hier zou ik, om de kamer te bevredigen, nadere inlichtingen behooren te geven; maar zij zal wel gevoelen, dat de tijd daartoe nog niet gekomen is. Wij hebben de beginselen bloot gelegd waarnaar wij te werk gaan; daaruit is af te leiden welke de regelmaat van ons gedrag zal wezen. Het is nog geene voleindigde gebeurtenis, welke aan een onbeperkt onderzoek kan onderworpen worden. Doch wij haasten ons te verklaren, dat er niets in dezen rijpelijk overwogen stap gelegen is, waarvan al de gevolgen gewikt en gewogen zijn, hetwelk aan de vrienden des vredes de minste ongerustheid kan baren, omtrent het bewaren der goede verstandhouding tusschen de mogendheden, welke in deze, gelijk in alle andere geschillen, naar een gemeenschappelijk doel streven. Even als onze expeditie naar België, zal onze expeditie naar Ancona, waarbij het algemeene belang van den vrede, zoo wel als het staatkundig belang van Frankrijk beoogd wordt, ten gevolge hebben, dat met nieuwen ijver wordt voortgegaan met de onderhandelingen, waaraan alle mogendheden deel nemen, ten einde zoo wel de veiligheid van den heiligen stoel als de rust in zijne staten door krachtdadige en duurzame middelen te verzekeren.»

Omtrent België heeft de minister gezegd, dat hij meende te kunnen vertrouwen, dat de overige mogendheden het traktaat van 15 November, hetwelk Engeland en Frankrijk reeds geratificeerd hebben, mede zullen bekrachtigen.

Ten aanzien van Polen wordt ook nog onderhandeld, en Rusland brengt geene bedenkingen in tegen de traktaten, waarbij dit land tot een afzonderlijk rijk wordt gemaakt, en Europa heeft, zeide de minister, reeds de verzekering, dat de grondslagen, bij deze traktaten gelegd, zullen geëerbiedigd worden.

Prins *Otto van Beieren* is tot regent van Griekenland benoemd, en te Konstantinopel hebben thans onderhandelingen plaats, om aan Griekenland betere grenzen te verschaffen.

— De Engelsche dagbladen laten zich verschillend over de bezetting van Ancona door de Franschen hooren. Diegenen, welke het

rie meest toegedaan zijn, nemen er genoeg mede en beweren, dat de bezetting wel niet zonder voorkennis van Oostenrijk en de overige mogendheden zal geschied zijn.

— De *Constitutionnel* behelst tijdingen uit Duitschland, volgens welke de zaak der vrijheid aldaar dagelijks nieuwe vorderingen maakt. Een briefschrijver uit het groot-hertogdom Baden verzekert, dat binnen eene maand gansch Europa van de gebeurtenissen in Duitschland zal gewagen. Men zal er echter de vorsten niet afzetten, maar slechts de staatsregelingen verbeteren.

— Don *Pedro* is met zijn eskader te Terceira aangekomen, en volgens de dagbladen door de ingezetenen met groote vreugde ontvangen geworden.

— Men heeft hier berigten uit Alexandria, van den 27sten Januarij, volgens welke de Egyptische troepen Jeruzalem bezet hebben, en *Ibrahim*-pacha de zware tolgrenzen, welke van de christelijke en joodsche pelgrims gevorderd werden, afgeschafft heeft, alsmede de drukkende belasting op tempels en kloosters.

Van eenen anderen kant heeft men tijding, dat *Ibrahim* bij St. Jean d'Acre geslagen is en het beleg voor die stad heeft moeten opbreken.

— Gisteren komt er een persoon bij een der rijks ontvangers te Parijs en zegt, terwijl hij een pistool toont: «In naam van *Hendrik V*, mijn wettigen soeverein, kom ik bij uwe kas eene gedwongene leening doen.» neemt 300 franken, die daar voor de hand lagen, en gaat heen, zonder dat de ontvanger iemand durft te roepen.

— De *Courrier Français* meldt, dat de Grieksche troepen onder *Colocotroni* een compagnie Franschen aangevallen hebben, en dat er daarop 1200 man Franschen met vier stukken geschut tegen hen uitgetrokken zijn.

— In eenen brief uit Parijs leest men het volgende:

«Men moet erkennen, dat er geen prettiger religie is, dan de St. Simonistische. De heer *Ferrier* heeft wel de zaal in de straat *Taitbout* laten sluiten, waar de redenaar *Barrault* door zijn geestrijk woord over oudere en nieuwere geschiedenis, over lord *Bijron*, over don *Juan* en *Oihello* de dames tot tranen toe roerde; doch de minister kan den paus *Enfantin* niet verbieden, elken Donderdag eenige honderd personen tot het avondgezelschap uit te noodigen, waar het nog veel gemakkelijker toegaat dan in de straat *Taitbout*. Zoo waren voor eenige dagen drie fraai gemeubileerde, door eene menigte kristallen lampen verlichte zalen in het huis van den opper-vader met wel 500 personen opgevuld; de aandrang werd zoo sterk, dat op het laatst de zalen, de voorkamers, het vertrek van den paus niet meer toereikende waren om allen te bevatten; een aantal afgevaardigden, schoone vrouwen, kunstenaars en geleerden van den eersten rang waren op deze avondpartij tegenwoordig. Men is daar zeer vrij, zoo als men het in Frankrijk zelden aantreft; de gasten, hetzij nu St. Simonisten of niet, binden, zonder plitplegingen, onder elkanderen een gesprek aan; de muzikundige dames zetten zich op de eerste uitnodiging aan het klavier, spelen en zingen, of er wordt een viool-concert geïmproviseerd, en, eer men er op denkt, begint het gezelschap te dansen. Met naauw aansluitende partalon en doorwerkte litzijden kousen, en in den blauwen rok, want hemelsblauw is de geliefde kleur der St. Simonisten; in een wit Atlasgewaad, de haren vol bloemen en roode strikken; en niet blanke tenen, die men de priesters en priestersessen van het hooge college in snelle ecossaises daar rondzweven. — Heeft men ooit van prettiger religie, ooit van gelukkiger martelaars gehoord? — Merkwaardig is het, zoo als het getal St. Simonisten steeds toeneemt.»

(Uit eenen brief.)

Koning *Louis-Philippe* is tegenwoordig het voorwerp van spotprenten; ook heeft op onderscheidene plaatsen zijn portret onder de laatarens gehangen, in de eene hand de hoorn des overvloeds omgekeerd, en in de andere een zware beurs met geld. Of dit straffeloos zal doorgaan, weet men niet; de daders zullen moeilijk te ontdekken zijn.

's GRAVENHAGE, den 13den Maart.

Morgen zullen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal de beraadslagingen over het ontwerp van wet, tot het verleenen van vrijdom van azijn-accijns, plaats hebben. Vooral over het laatste ontwerp is men eene uitgebreide raadpleging wachtende, en men ziet met belangstelling den uitslag daarvan te gemoet. Men verzekert, dat er nieuwe redactien van de ontwerpen van wetten op de patenten en registratie zijn ingekomen. De voordragten omtrent de herziening der wetboeken worden in de afdelingen onderzocht.

— HH. KK. HH. de Prins van Oranje en Prins *Frederik* zijn nog niet naar het hoofdkwartier teruggekeerd.

— Dezer dagen is een koerier van ons hof naar Londen vertrokken, wiens terugkomst alhier schijnt verwacht te worden, alvorens graaf *Orloff* derwaarts vertrekt.

Gisteren avond heeft die gezant, benevens het geheele corps diplomatieque, de voorstelling van den beroemden buikspreker *Alexander* bijgewoond. Genoemde kunstenaar, wiens bezoek aan ons vaderland voor verscheiden jaren nog velen zich zullen herinneren, en welke tijdens dat bezoek de meest vereerende getuigschriften van onze geleerden en staatspersonen heeft ontvangen, is thans niet gunstiger onthaald, dan weleer. Over het geheel is zijn talent van stembuiging en gebaardverwisseling toegenomen, en meer eigenaardig dan vroeger. 's Kunstenaars voortreffelijk gedrag als mensch schijnt ook meer bijzonder de bewijzen van oplettendheid en welwillendheid, welke hij van de eerste geleerden en voorname personen in geheel Europa heeft mogen ondervinden, te hebben waardig gemaakt.

Mengelwerk.

Vrijandig gedrag van Frankrijk.

«De vrede van Europa moet bewaard blijven; aan zijn behoud hangt het materieel belang van Frankrijk; en om de mogendheden een voorbeeld onzer vredelievende bedoelingen te geven, zijn wij bereid met eene

algemeene ontwapening der bestaande legers in te stemmen.» Zoo sprak het Fransche ministerie eenigen tijd geleden, en blijft die zucht tot bevordering van vrede nog openlijk volhouden. In hoeverre nu dat geuite gevoelen met de oorlogzuchtige bemoeijingen van Frankrijk (wij laten de Belgische zaken er thans buiten) met name in *Italie*, en de dreigende houding tegen *Portugal* of *Spanje*, in overeenstemming kan gebragt worden, zal wel onder de onoplosbare moeilijkheden behooren. Vrede-stichtend en bescherming-verleend aan een door oproer in deszelfs grondvesten geschokt gouvernement, kan het ten minste niet genoemd worden, als men, tegen alle nota's van den Heiligen Stoel aan, en hartelijke dankbetuigingen voor het aanbod van hulp, met geweld 's Pausen staten binnen dringt, eene stad gewapenderhand inneemt, den delegaat van *Ancona* krijgsgevangen neemt en zijnen bedienden zelfs den toegang tot hem ontzegt? Zulk eene vrede-stichting, zulk eene bescherming behoort voorzeker tot de nieuwst uitgevondene van het Fransche ministerie. Op het einde van Januarij maakte *SAINT-AULAIRE* den heiligen vader bekend, dat Frankrijk voornemens was ter zijner hulp aan te snellen; den 1sten Februarij vaardigde het pausselijke gouvernement eene nota aan het kabinet der Tuilleries uit, waarin het vriendelijk bedankte voor de goede gezindheden van Frankrijk, er tegelijk bijvoegende, dat die tusschenkomst niet verlangd werd. Frankrijk volhardde niet te min in zijn besluit. Den 13den Februarij protesteerde het pausselijk gouvernement plegtig tegen het voornemen van Frankrijk; maar te laat: den 22sten was de Fransche flottille reeds in het gevecht van *Ancona*, en de ontschepping der troepen had plaats in den nacht van den 23sten plaats. De poorten van *Ancona* werden opengehaakt, op de weigering om ze voor de onverwachte en ongenode of liever afgewezen gasten te openen; de pausselijke kommandant werd gevangen genomen en de vesting gesommeerd om zich, tot voorkoming van bloedvergieten, over te geven. Kan dit wel anders dan eene openlijke oorlogsverklaring tegen den heiligen vader geheeten worden. Aan hulp ontbrak het Zijner Heiligheid niet. Oostenrijk had hem die voldoende en wel ten tweedemale gezonden. De rust was grootelijks hersteld. Waartoe derhalve eene interventie, die overbodig was, bovendien op eene hoogst vijandige wijze ondernomen is, waartegen Zijne Heiligheid openlijk heeft geprotesteerd, en die in de kabinetten der mogendheden groot opzien heeft verwekt? Niet te onrecht zegt een der Fransche dagbladen: «Is er ook nog eene kleine mogendheid in Europa, die het ministerie der revolutie kan aanvallen, om zijne stoutmoedigheid te doen blijken? De Koning van *Holland* (*Nederland*) de Koning van *Portugal* en nu de Paus, ziedaar de provisionele vijanden, die het zich uitgekozen heeft. *PERRIER* heeft eene expeditie naar *Ancona* ondernomen, *Engeland* heeft het toegelaten en haar den pas niet afgesneden; maar langs *Piemont* zou het zeker zonder tegenkanting van Oostenrijk niet geschied zijn. In al de blijspelen van *LOPEZ DE VEGA* en van *CALDERON* komt een personaadje voor, die fier ten tooneele verschijnt met den degen in de vuist, en die zwetend en snoeft, dat hij alles naar zijne pijpen zal doen dansen; maar des tooneels komt er altijd met stokslagen af. Het ministerie behoort dit personaadje voor oogen te houden; want het verstrekt weinig tot eer om trotschelijk te voorschijn te treden en genoodzaakt te worden om terug te keeren. Het denke zorgvuldig aan de Belgische interventie en dat de vriendschap van *Engeland* het moeilijk tegen de gevolgen van een onbepaald drag zal kunnen beveiligen.»

Reeds heeft de bewuste interventie in de Fransche kamer aanleiding tot debatten gegeven; het vervolg van dat nieuwe politieke klugspel zal ons ongetwijfeld nog andere onlusten doen vernemen. Waarom wendt het Fransche ministerie niet liever onafgebroken en vlijtig in eigen tuin, waar het onkruid al hooger en hooger opschiet? Het zoekt den splinter uit het oog van anderen te rukken en heeft een balk in zijn eigen regteroog, van vervaarlijke grootte. Zoo ergens, dan past op hetzelfde in de gegevene omstandigheden het distichum:

Trotscheid zonder wederop
Loopt altijd de Rampspoed na.

Inlandsche Fabrieken,

OF,

Fabriek-wezen en Landbouw, in eene fabricerende Kolonie vereenigd.

Vroeger, dan ik gedacht had, kom ik op bovenstaand onderwerp terug. Herlezende, wat ik daarover ter neder gesteld heb in No. 19 van de *Arnhemse Courant*, ontwaart ik, dat de aldaar gebezigde woorden *verklaring* en het door dezelve aangewezen denkbeeld, onbegrijpelijkheid behoeven, om voor den lezer duidelijk en voor hem, die in *Gelderland* of *Overijssel* eene nieuwe fabriek zou willen oprigten, aantrekkelijk te zijn. Ik zeide namelijk, ter aangewezenen plaats: *Aan handen, ook die tot landbouw en veeteelt geschikt zijn, ontbreekt het in Gelderland en Overijssel niet. Men kan dus, van jongs af, een ieder gewennen aan die handtering op de fabriek, waarvoor hij het meeste geschikt is.* Deze weinige woorden komen, naar mijne bedoeling ontwikkeld, op het volgend plan ter neer. Ik stel mij, namelijk, iemand voor, die op de woestliggende velden van *Gelderland* of *Overijssel* hier of daar eene fabriek wenscht op te rigten. Met dezen fabrikant vereenigen zich zoo vele gegoede menschen, als noodig is, om de vereischte sommen bij een te brengen, zoo wel tot het bouwen en inwendig meubileren van de fabriek, als tot het oprigten van de, dat fabriekgebouw omringende, en op matigen afstand van elkander geplaatste, afzonderlijke woonhuizen, tevens ingerigt voor landbouw en veeteelt. Vele dorpen zijn; in *Gelderland* en *Overijssel*, zoo overbewoond; velen moeten voor hunne huisgezinnen iets doen, waarvan zij gaarne ontslagen zouden wezen, indien zij op eene andere wijs dezelfde verdiensten konden maken; velen blijven bestendig op gehuurde gronden wonen, zonder dat zij ooit in de gelegenheid kunnen geraken, om voor zich of de hunnen op vrije voeten te komen: — deze allen zouden gaarne intrek in die voornoemde huizen willen nemen, om onder zich fabriek-arbeid, landbouw en veeteelt te verdeelen, ten einde niet alleen daardoor een ruimer bestaan te verkrij-

gen, maar ook in de gelukkige gelegenheid te kunnen komen, van eens op hunnen eigenen grond te kunnen wonen. De fabrikant dient om te zien naar talrijke, gezonde, oppassende, niet geheel armoedige huisgezinnen: naar *talrijke*, omdat men dan uit één huisgezin velen tot onderscheidene handelingen bezigen kan en de welvaart van dat huisgezin alzo krachtig gestijfd kan worden; naar *gezonde*, omdat fabriekarbeid niet onder de gezonde handelingen behoort, daarom zou ik landbouw en fabriekarbeid gepaard willen hebben; naar *oppassende*, omdat van menschen, die lui en slordig zijn, niet alleen niets te maken is, maar dezelve ook schadelijke voorbeelden voor anderen zijn; vooral bij eene vereeniging, waar van vlijt en naauwkeurigheid de voornaamste overwinsten moeten komen; maar *niet geheel armoedige*, omdat stellige armoede niet te veel, soms onuitroeibare, gebreken gepaard gaat en de voorschotten van den fabrikant alsdan te groot moeten worden. De fabrikant moet niet alleen voorschot kunnen geven van huishuur, voor den eenen een werktuig, tot den landbouw vereischt, voor den anderen een of twee stuks vee, en voor een' derden de ruwe kost; maar ook vooreerst van alle winkelwaren voor allen. Maar daarvoor komen dan ook al eens groote winsten ten zijnen voordeele. De fabrikant toch houdt zoo lang aan zich de levering van alle de benodigde winkelwaren, tot dat zich één huisgezin geheel, wat, bodem, huis enz. betreft, op vrije voeten heeft gesteld. Aan dat huisgezin wordt nu dadelijk de verkoop van deze of gene soort van winkelwaren toegestaan. Alle de tot de fabriek in betrekking staande huisgezinnen zijn in de verplichting, om bij dat vrije, en daarom gepriviligeerde, huisgezin die of die soort van winkelgoederen te gaan inkoopden. De fabrikant blijft er bestendig zorg voor dragen, dat de winkelwaren van goede zelfstandigheid zijn en tot den gewonen prijs geleverd worden. Zoo groeit deze fabricerende kolonie allengs in aantal van kundige werkgasten en in innerlijke bloei en welvaart aan. Naarmate het getal der *erf* geworden huizen aanwint, ontlast zich de fabrikant van de zorge voor het leveren van de benodigde winkelgoederen. 't Is waar, daardoor derft hij winsten. Maar nu komen ook zijne voorschotten te huis. Hij kan nu zijne fabriek niet des te meer verkracht behartigen, en in eene bloeiende fabriek moeten de renten van het geld, in het fabriekaat gestoken, oneindig ver die van de voorschotten overtreffen. Daarbij (en dit zegt zeer veel voor eenen fabrikant) krijgt hij dan ook welvarende, vergenoegde, gezonde, aan hem verbondene werkgasten, en het behoef niet in 't breede betoogd te worden, dat deze ook *het beste fabriekaat* zullen leveren. Zoo behartigt hij zijne eigene welvaart en ziet rondom zich eene dankbare vergenoegde menigte.

Dit alles behoort, gelijk van zelf spreekt, door vaststaande wetten en reglementen geregeld te worden, opdat overal de overeenkomst en nergens willekeur of partijchap heersche; door wetten en reglementen, die tot in de minste bijzonderheden gaan, opdat zij, die voor orde zijn, des te gewilliger zich laten opremen (1) en de oordeloozen daardoor krachtig geweerd worden. Wat de staat hieromtrent dien te doen, of de gemeente, waaronder deze fabricerende kolonie zou behooren, door vrijdom op bodem, huizen enz. voor eenige jaren, valt niet onder mijne berekening. Maar des te meer, wat deze kolonie voor zich zelve zou behooren te doen. *Vooreerst* toch moest de fabrikant zorgen, dat alles, wat vereischt wordt tot herstel, vernieuwing, versterking enz. van werktuigen en meubelen, tot de fabriek dienstig, zoo veel mogelijk door de kolonisten of door de kolonie zelf werd verbruikt en geleverd. *Daar na* moest de kolonie gedurig, als een op zich zelf staand lichaam, te beschouwen. Alle handwerken dienden aldaar, ook buiten het fabriekwerk, uitgeoefend te worden, en de kolonisten moesten zich stellig verbinden, om elkanderen ten dezen op alle mogelijke wijzen in de hand te willen werken. Bij het welgelukken van de onderneming, waaraan bij geleide van en strikte vasthouding aan goede reglementen (2) niet te twijfeien valt, zou, *ten derde* de fabrikant zijne fabriek allengs dienen uit te breiden, om ook aan de werkgasten van dat alles te kunnen leveren, wat op die fabriek vervaardigd zou kunnen worden; terwijl de werkgasten zich verbinden moesten, om dat alles uit de fabriek te koopen, wat zij voor hun bijzonder bedrijf nodig hadden. *Ten vierde* moest de fabriekarbeid zoo gewijzigd worden, dat landbouw en veeteelt daarmee hand aan hand gepaard konden gaan. Men merkt dat bovenstaande berekening op eene groote schaal is aangelegd. Maar wie zal nu met diergelijke kolonisatie een begin maken (3)? O! Vele kleintjes maken éénen grooten! Laat ons echter ook de mogelijkheid vooronderstellen, dat diergelijke fabriek geenen grooten opgang maakt, ja zelfs geheel in verval komt; dan kunnen die werkgasten, welke meer smaak in fabriekarbeid, dan in landbouw en veeteelt vinden, bij eene diergelijke fabriek werk gaan zoeken, en zij, die eene tegengestelde keuze doen, op hunne akkers blijven wonen; terwijl die akkers met de daarop geplaatste huizen steeds voor de geldschieters eene behoorlijke waarde blijven behouden; en slechts *het fabriekgebouw* (de waarde daarvan is niet anders diergelijke fabrieken steeds waardeloos) den aanval van de verwoesting valt.

Overijssel, den 20^{en} Februarij 1832.

G.

(1) Of men wel geschikte voorwerpen genoeg voor diergelijke kolonisatie zou kunnen bekomen, zal ieder bevestigend moeten beantwoorden, die in *Gelderland* en *Overijssel* geen vreemdeling is. Men lette daarenboven op die voorwerpen, welke ik hier boven bedoelde en die in tamelijk aantal aanwezig zijn in deze beide provincien.

(2) Aan goede reglementen ontbreekt het niet. Men verwoege zich slechts bij de *Maatschappij van weldadigheid*. Men wijzige hare reglementen naar de omstandigheden, en alles zal goed gaan.

(3) Zou de *Handel-maatschappij* niet met de *Maatschappij van weldadigheid* in vriendelijk verband kunnen treden, om, door het oprigten eener diergelijke kolonie een voorbeeld te geven?

NEDERLANDSCHE LOTERY, TER EERE VAN J. C. C. VAN SPEYK.
 De door den ongemeenen bijval ontwarende, die de door mij ondernomen Lotery van de landgoeden ten deel valt, acht ik mij verplicht ter hunner kennis te brengen.
 Dat de trekking dezer Lotery nog niet kan bepaald worden, aangezien het vervaardigen der voorwerpen meerder tijds vereischt, dan men in de huidige verneemend had.

2°. Dat, ten gevolge van het door velen geuit verlangen, de voorwerpen voor de trekking te Amsterdam zullen worden te toon gesteld; van welke tentoonstelling plaats en tijd nader zullen worden aangekondigd.

3°. Dat het aantal prijzen, in plaats van twee honderd, zoo als vroeger bij raming was aangekondigd, meer dan vijf honderd zal belooopen.

4°. Dat de reeds vervaardigde voorwerpen, dank zij den ijver en bekwaamheid der personen, met derzelyer bearbeiding belast, in *keurigheid* en *smaakvolle bewerking* niets te wenschen zullen overlaten, en zeker de daarvan gekoesterde verwachting zullen overtreffen.

5°. Dat, hoezeer de loten bij de onderscheidene heeren correspondenten tot acht dagen voor de trekking (van welke de dag nader zal worden bekend gemaakt) verkrijgbaar zullen blijven, die genen hunner, welke nog geene opgave gedaan hebben van het getal loten, waarvoor bij hen is ingeteekend, vriendelijk verzocht worden deze opgave voor den isten April eerstkomende te willen inzenden aan den ondergeteekenden, onder het bij de eerste *Circulaire* opgegeven adres, ten einde de loten, waarvoor is ingeschreven, aan hen kunnen worden toegezonden en aan de deelnemers uitgereikt.

6°. Dat, ter tegemoetkoming aan het bezwaar, door sommigen gevonden in artikel 8 der voorwaarden, bij hetwelk wordt bepaald, dat de getrokken prijzen moeten worden afgehaald binnen éene maand, die prijzen aan de heeren correspondenten zullen worden gezonden, ten einde door deze, tegen overgave van het lot, waarop zoodanig een prijs is gevallen, en met proportionele bijbetaling der vracht, te worden uitgereikt.

Leeuwarden, den 25. Februarij 1832.

ROBIDÉ VAN DER AA.

Ter bekoming van loten kan men zich onder anderen aanmelden bij de onderstaande heeren correspondenten: als te Amsterdam bij de heeren *P. Louwerse*, *E. C. van Daalen*, *G. J. A. Beijerinck* en *C. J. Perk*; te Alphen, *C. A. Kluit*; te Assen, *B. Servatius* en *Dr. Benthem Reddingius*; te Akkrum, *J. J. Norderveen*; te Arnhem, *Mr. J. M. de Kempenaer* en *Dr. Donker Curtius*; te Appingedam, *Mr. de Potter van Loon*; te Apeldoorn, *van Marle*; te Barneveld, *Dr. J. van der Feltz*; te Biervliet, *D. van Basselaar*; te Buitenpost, *J. Romijn*; te Bergum, *A. Alma*; te Brummen, *Hoffman*; te Brielle, *Mr. J. N. C. Lette van Oostvoorn*; te Culemborgh, *G. de Jongh*; op 't Citadel van Antwerpen, *de Puars*; te Dokkum, *Mr. A. van Slooten*; te Doesborgh, *Mr. W. Bloemiers*; te Delft, *J. van Haastert*; te Deventer, *A. J. van den Sigtenhorst en B. Meijlink*; te Dordrecht, *Blussé en van Bradm*; te Dirksland, *S. Weel*, post-directeur; te Dieren, *H. D. Mispelblom Beijer*; te Elburg, *Pastor*; te Franeker, *S. T. Tromp*, *P. Zijlstra* en *C. M. A. Siman van der Aa*; te Frederiksoord en Vledder, *Poullie*; te Groningen, *R. J. Solierbeek* en *A. E. M. de Swart*; te Goes, *C. Overluis* en *C. C. van den Bosch*; te Gouda, ... *ten Brummeler*; te Hoorn, *Pieter Houttuyn* en *E. A. Joritsma*; te Haarlem, *P. J. Bohn* en *V. Loosjes*; te Heereveen, *S. P. van Golnga* en *G. Peeling*; te Hattem, *D. van Nes*; te Huissen, *R. H. Graadt Vanckers*; te Harlingen, *J. Valckenier*; te 's Hertogenbosch, *de Haan*, post-directeur; te Hulst, *de Potter*; te Hilversum, *A. Perk*; te Harderwijk, *Doerlebeek* en *A. Swaan*; te Helvoetsluis, *W. P. Jonas*; te Joure, *P. van Eijk*; te Kampen, *N. S. Hoek* en *J. van Wijk Re.*; te Leeuwarden, *Mr. J. D. van der Platts*; *G. T. N. Suringar*, *J. J. van Platen* en *Mr. Robidé van der Aa*; te Leiden, *R. A. Mess*, *J. H. van Hamel* en *Mr. Bodel-Nijenhuis*; te Langweer, *D. Ruittinga*; te Lemmer, *Jhr. J. L. T. Wauvert de Puisseau* en *B. Poppe*; te Maastricht, *G. Deketh*; te Meislawier, *Mr. T. Witteveen*; te Middelburg, *Mr. J. H. Schorer*, *Dr. G. Waller*, *A. Siffé* en *Gebroeders Abrahams*; te Maassluis, *L. Steur*; te Meppel, *Dr. H. van Heijningen*; te Makkum, *J. R. Fockens*; te Medenblik, *A. Beelar*; te Nijkerk, *H. A. R. Vosmaer*; te Ouderkerk aan den Amstel, *D. F. Kemper*; te St. Oedenrode, *J. Claessen*; te Purmerend, *M. J. Vinker*; te Rotterdam, *N. M. Vink*, *P. M. van Kerkhoff* en *J. van Baalen*; te Rauwerd, *H. Benjaan Idserda*; te Stiens, *H. de Jong Kz.*; te Schiedam, *Mr. P. Loopwijk*; te Sneek, *Mrs. J. van Nijmegen Scheltema* en *J. W. Bungenberg*; te Scheveningen, *J. T. J. Aumerie*; te Schayerbrug, *E. C. Honigh*; te Schoonhoven, *J. G. Roosenburg*; te Sassenheim, *Mr. Huijgens*; te Tilburg, *Kuipers van Gendern*; te Ter Haarlem, *J. J. Heep*; te Tiel, *P. H. Tydemans*; te Tholen, *van de Werwe*; te Utrecht, *Selle*, controleur der brieven-posterij, *J. G. van Terveen en Zoon*, *P. O. J. Vorralsman*, *van Heusda* en *J. J. Kreene*; te Vlaardingen, *W. van Warmelo* en *Kikkert*; te Vlissingen, *Dutilh* en *'t Hofstede*, adjudant van den vice-admiraal *Gobius*; te Vrouwenparochie, *J. Zablé*; te Vechel, *Mr. A. van der Graaf*, luitenant-adjudant bij den staf der reserve divisie; te Woerden, *J. G. E. Beulther*; te Wollega, *G. J. Poppe*; te Winschoten, *Mr. H. J. Engelsen*; te Willemstad, *P. de Groot*; te Winterswijk, *van de Paard Smits*; te Woudschid, *A. H. Tromp*; te Wommels, *W. C. Hoekstra*; te Warnenhuizen, *J. C. Mohr*; te Wangeningen, *Mr. H. B. van Daalen* en *Perisonius-Waller*; te Willemsoord aan 't Nieuwe Diep, *N. A. de Vries*; te Westzaan, *J. van der See*; te Zwolle, *J. C. H. C. den Beer*, *Mr. W. Tobias* en *J. Kalff*; te Zutphen, *Dr. Bax*; te Zalt-Bommel, *J. A. Zijnen*; te Zaandijk, *J. van Vleuten*, *A. Honigh* en *D. Vis*; te Zaandam, *Jacob Corner*.

Op de bovenstaande lijst heeft men alleen kunnen plaatsen die heeren, welke kennis hadden gegeven, dat zij de opdracht der correspondentie aannamen.

Prijs-Contant van Effecten.

Amsterdam, den 13den Maart.

	geb.	geb.		geb.
N. Werk. Schuld 41	à 42½	42½	S. Perp. rente Par.	à
» Uitgest. dito 1	à 16	16	» Dito Amsterd.	47½ à 47½
» Kans-Biljetten 17	à 17½	17½	» Obl. te Londen	29½ à 30
» Amort. Sijnd. 69½	à 70½	69½	» Uitgest. schuld	6½ à 6½
» Dito dito 55½	à 56½	6	O. Obl. Ween. bank	à
» Losrenten dito	à	8½	» Dito	à
» Carrelsasten 88½	à 89	8½	» Cert. Goll. en Co.	à
» Schatkistbiljet. 1000 98½	à 99½	9½	» Obl. Metalliek	82½ à 83½
» Dito 100 98½	à 99½	9½	» Idem London	à
» Dito 50	à	94	» Dito	à
» Neg. 1831 6 pCt. 93½	à 94½	94	» Bank-Actien f	à
» Dito 1832 5 pCt. 79½	à 80½	79½	» A. f 100 Roths.	à
» Handelmaats. 78½	à 78½	78½	» Dit. f 250 dito	à
E. Inschrijving 69	à 69½	69½	N. Cert. Falconnet 73	à 73½
» Dito Certific.	à	90	» Dito Londen	à
B. Obl. Hope en Co. 89½	à 90½	90	D. Neg. Londen	à
» Dito 1828 en 1829 91½	à 92½	92	E. Geconsolideerde 83½	à 84
» Inschrijving 57½	à 58½	58	B. Neg. 1824	à
» Dito Certificat.	à	83½	G. Obligatien 23	à 26½
» Ct. Hamb. Adm.	à	83½	» Mexico	à
» Dito Negot. 1831 83½	à 83½	83½	P. Aand. Neg. 42 m.	à
» Te Lond. geneg.	à	94½	A. Aand. Neg. 3 sted. 94½	à 95

De markt was heden prijshoudend; voor de 2½ pCt. Werk. Schuld hadden belangrijke aankopen plaats, zoo men zeide voor Engelsche rekening.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 13 Maart 1 El 2 Palm 5 Duim; gewassen 5 Duim; gevallen 0 D
 Den 14 dito 1 El 2 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D

Na een korte ziekte, eindigde heden zeer zacht het werkzaam en voor ons zoo dierbaar leven van onzen beminden Vader en Grootvader **J. A. N. OOMKENS SENIOR**, den gezegenden ouderdom van bijna 86 jaren bereikt hebbende.

Wij betreuren in hem den liefderijksten Vader, en het waardig hoofd onzer familie.

GRONINGEN,
den 7den Maart,
1832.

J. OOMKENS.
Uit aller naam.

Door velen diep betreurd, overleed heden avond, ten half tien ure, in de ouderdom van 56 jaren en na eene slepende ziekte van eenige maanden, Mejonkvrouwe **A. N. N. A. M. A. R. I. A. M. O. E. N. S.** —

Het door Haar Edele gehoudene Instituut zal, provisioneel tot Mei eerstkomende, onder opzigt van de tot heden daarbij geëmployeerde Onderwijzers, worden voortgezet. —

Den Huize **KRENNEM**,
bij Ede,
den 10den Maart
1832.

§ § § Het door de Notarissen **NYHOFF** en **GODEFRÖY** den 12den dezer, in het **Zwijnshoofd**, te **Arnhem**, geveilde **HUIS**, **TUIN**, **STALLING** en **KOETSHUIS**, in de Kerkstraat, te **Arnhem**, wijk F No. 117, toebehoorende aan Jonkheer Mr. **J. A. W. E. N. T. H. O. L. T.**, is met de hoogen gebragt als volgt:

Het 1ste perceel, het Huis en Tuin op f 3021. —
 Het 2de perceel, de Stalling en Koetshuis op 843. —
 De Massa op 7400. —

De toeslag blijft bepaald op Maandag den 26sten dezer.

† † † Men zal op Zaterdag den 24sten Maart 1832, 's nadenmiddags ten drie ure, ten huize van den Kastelein **F. H. I. T. S. B. U. R. G. E. R. S.**, te **Duiven**, bij inzet, en op Zaterdag den 7den April daaraanvolgende, ter zelve uur en plaats, bij toeslag veilen en verkoopen:

Eene **HOFSTEDDE**, den **Eng** genaamd, gelegen te **Duiven**, bestaande uit **HUIS** en ruim 1 Bunder en 75 Roeden **HOF**, **BOUW** en **T. A. B. A. K. S. L. A. N. D.**

Informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. **VAN HUGENPOTH**, te **Arnhem**.

OPENBARE VERKOOP

VAN HET
BUITENGOED ROZENHOF,
bij **Zutphen**, Provincie **Gelderland**.

Door het ministerie van den Arrondissements Notaris Mr. **J. J. SCHULTE**, te **Zutphen**, zal op Maandag den 2den April 1832, bij inzet, en 14 dagen later, den 16den dier maand, bij finale veiling, volgens des namiddags ten 3 ure, in het **Zwijnshoofd**, op de Markt, naar genoegen geldende, finaal worden verkocht, om te aanvaarden op 10. Mei volgende:

Het zeer aangenaam en vrolijk aan den grooten straatweg van **Zutphen** op **Deventer** gelegen **BUITENGOED**, den **Rosenhof** genaamd, nagenoeg 10 minuten gaans van de stad, bestaande:

1. In een voor Zomer- en Winterverblijf geschikt **HEERENHUIS**, voor korte jaren vernieuwd en voorzien van onderscheidene proper Behangene en Geverwde **BOVEN**, zoo wel als **BENEDEN KAMERS**, met de noodige **STOOKPLAATSEN**, waarvan sommige met **Marmeren SCHOORSTEENMANTELS**, voorts **KLUKEN**, **KELDER**, **MANGEL** en **DIENSTBODEN KAMER**, voorts twee **SCHUURTJES** achter, en eene **VOLIERE** bezijden het Huis.

2. Eenen wel aangelegden **HOF** met **BOOMGAARD**, beplant met vele exquisite en ruim vruchtdragende **BOOMEN** met **PERSIKE SCHUTTINGEN**.

3. Eene **WEIDE**, circa twee Bunders groot, behoorlijk omvracht en van water omgeven.

4. Een **BOSCHJE**, met **ELS** en opgaande **ELZENHOUT**, voorzien van **VISCHVYVER** en **PRIEELTJE**.

5. Eene **TUINMANSWONING**, voorzien van bekwaame **VERTREKKEN** en noodige **STALLINGEN** voor Vee, waarbij tevens behoort eenen grooten **TUIN**, met exquisite en jonge **VRUCHTBOOMEN**, den Tuin voorzien van **SCHUTTINGEN** en **BROEIBAKKEN**.

In welken Hof made is staande eene nieuwe en ruime **KOELPEL** aan den straatweg, opleverende een aangenaam en ruim uitzigt op de stad en den straatweg op **Deventer**.

Dit Buitengoed zal te bezien zijn 14 dagen voor de eerste veiling, en informatien te bekomen bij opgemelden Notaris en den Heer en Mr. **Th. VAN LAMSWEEDE**, op de Markt, te **Zutphen**. Strekkende bindelijk tot informatie der gegadigden, dat de halve koopstap op kusting, tegen behoorlijke rente, gedurende zes jaren, kan verblijven.

§ † † Men is van meening, ten overstaan van den Notaris **J. O. H. A. N. G. E. R. A. R. D. V. A. N. K. E. S. T. E. R. E. N.**, residerende te **Culenburg**, op Dingsdag den 10den April 1832, des avonds ten zeven ure, in het **Wapen van Gelderland** aldaar, publiek te veilen, en op Dingsdag den 24sten April daaraanvolgende, ter zelve plaats en ure, finaal te verkoopen:

1. Een voor In- zoo als Verkoop zeer beklante hechte, sterke, wel doortimmerde **ROS** of **PAARDEN OLIE MOLEN**, met **PAKHUIS**, **SCHUUR**, **STALLING** voor zes Paarden, benevens een geheel nieuw gemetselde **KOESTAL** en **ERVE**, alles staande en gelegen aan den anderen in de Molenstraat, in de Nieuwstad te **Culenburg**; — te aanvaarden met 10. Mei aanstaande; kunnende op de Zolders geborgen worden ruim 100 lasten Zaad, en in de bakken 100 Aam Olie. En

2. Een **HUIS** en **ERVE**, ingerigt tot eene **SCHUUR** met **STALLING** voor 6 Paarden, staande en gelegen op den **Harendijk**, te **Culenburg**, te aanvaarden als voren. De koper kan, des verkiezende, de helft der kooppenningen onder een regt van eerste preferentie, tegens 5 procent rente, voor drie jaren op het verkochte gevestigd houden. — En zijn andere onderrigtingen te bekomen ten Kantore van opgemelden Notaris.

† † † Door het overlijden van den Heer **P. VAN BARTENBURG**, Genees- en Heelmeester te **Maurik**, is die Post in de Gemeente **Maurik**, bevattende ruim 2400 zielen, en aan welken een jaarlijksch traktement van f 80-00 is verbonden, komen te vaceren, zoo worden degenen, welke tot dezelve genegen zijn en daartoe de noodige bekwaamheid bezitten en tevens de Verleankunde kunnen tuitoefenen, verzocht, zich in persoon of met vrucht-vrije brieven, met overlegging der gewone gevorderde bescheiden, te vervoegen voor den 30sten April aanstaande, bij den Burgemeester der gezegde Gemeente

D. DE ROOY.

§ † § Door het beroep van den Heer **B. J. BEUNE**, als Fransch Onderwijzer in de Stadsschool te **Zutphen**, zal weldra eene der **SECONDANTSPLAATSEN** in de Stads Fransche Kostschool te **Arnhem** openvallen. — Onderwijzers, boven de twintig jaren, die bij een uitmuntend zedelijk gedrag de noodige bekwaamheid voegen tot het geven van een oordeelkundig Onderwijs in de **Fransche**, **Engelsche**, **Hoog- en Nederduitsche Talen**, der **Arithmetiek** en **Rekenkunde**, worden uitgenoodigd, zich, zoo spoedig mogelijk, ten vervoegen derzel plaats, bij **C. J. DE JONG**, Hoofd-Onderwijzer in de opgemelde Kostschool, aan te melden. — Het honorarium is zeer aanzienlijk.

§ † § Van wege de Stad **Zutphen**, zal aldaar op den 20den Maart 1832, in het **Koffijhuis het Zwijnshoofd**, aan de Markt, worden verkocht, eene aanzienlijke partij **PEPPEL** en **YPENBOOMEN**. — De aanwijzing geschiedt door den Stads Architect.

§ § Te **Doetinchem** te koop: 50,000 **EIKENSTIJKEN** à f 10. — en 100,000, **KREEFTEN** à f 2,50 centen per 1000, op zandgrond getrokken. Te bevragen bij **E. S. M. E. E. N. K.**, Mr. Tuinier aldaar.

AAN DEN BOEKHANDEL

Wordt ter kennis gebragt, dat de alreeds aanzienlijke Verzameling van **FONDS-BOEKWERKEN**, van wijlen den Heer **H. C. A. THIEME**, ten overstaan van een' der Heeren Arrondissements Notarissen, alhier, publiek zullen worden verkocht op Woensdag den 11den April aanstaande, en volgende dag of dagen, te beginnen des voormiddags ten 10 ure, op de **Casino-Zaal**, hoven de Grootte Societeit; zijnde de Catalogus verzonden, of op franco aanvraag te bekomen bij de ondergeteekenden. Bevestiging in de Nalatenschap van wijlen **M. J. J. VAN DER W. A. N. D. E. R. M. E.**

Zutphen, den 23den Maart 1832.

C. HENNY.
G. J. DERCKSEN.

† † † De **BOEK**- en **PAPIER-HANDEL**, tot dus ver gedreven door **PAULUS NYHOFF** te **Arnhem**, zal, na den 15den Maart 1832, door zijn zoon **I. S. A. A. K. A. N. N. E. N. Y. H. O. F. F.** worden voortgezet, die tevens belast is met de vereffening der loopende zaken.

† † † Er wordt gevraagd, na eene **Probatie** op Dinsdag Goederen, te **Arnhem**, van waarde f 4000, te koop, van 5 ten honderd 's jaars. — Nadere informatien ten Kantore van den Notaris **COLENBREANDER**, te **Nijmegen**, met brieven franco.

† † † Een **PERSOON**, van middelbare jaren en van de beste Getuigshriften, zoo van gedrag als bekwaamheid, voorzien, wenschte tegen Mei aanstaande wederom als **KOETSIER** geplaatst te worden. — Adres, met brieven, bij den Drukker dezer.